

**PROGRAM WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNY ZESPOŁU
SZKÓŁ EKONOMICZNYCH W WODZISŁAWIU ŚLĄSKIM**

„Wychowywać, to nie znaczy kształcić tylko rozum, lecz kształtować harmonijnie całego człowieka, a więc także jego serce i charakter (...)”

Phil Bosmans

1. Wstęp do Programu Wychowawczo – Profilaktycznego z uwzględnieniem środowiska szkolnego.

Nasza szkoła jest zespołem szkół, w skład którego wchodzi: Technikum Nr 2 im. Komisji Edukacji Narodowej, Szkoła Branżowa I stopnia im. Komisji Edukacji Narodowej.

Kształcimy w następujących zawodach:

- technik ekonomista,
- technik reklamy,
- technik rachunkowości,
- technik handlowiec,
- technik hotelarstwa,
- technik informatyk,
- technik organizacji turystyki,
- technik żywienia i usług gastronomicznych,
- cukiernik,
- kucharz,
- sprzedawca.

Sukces w procesie wychowawczym jest możliwy, tylko wówczas, gdy wychowanie realizowane jest nie tylko przez nauczycieli, ale także przez samych uczniów oraz ich rodziców i opiekunów. Dlatego program wychowawczo - profilaktyczny na tę trójpodmiotowość (uczeń – rodzic – nauczyciel) kładzie główny nacisk.

Celami współdziałania pomiędzy nauczycielami a rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia są:

- wzajemna wymiana informacji o uczniu – postępy w nauce, zachowanie się ucznia w środowisku szkolnym;
- zapoznanie rodziców z Planem Pracy Szkoły, jej podstawowymi dokumentami (statutem, regulaminami, Wewnątrzszkolnym Ocenianiem, Programem

Wychowawczo - Profilaktycznym, Koncepcją Pracy Szkoły, Misją Szkoły) oraz pozyskanie rodziców do współpracy w tym zakresie;

- informowanie szkoły przez rodziców o stanie zdrowia dziecka, jego zainteresowaniach, funkcjonowaniu emocjonalno-społecznym;
- zachęcanie rodziców do współpracy ze szkołą (udział w uroczystościach i imprezach szkolnych, wycieczkach oraz konstruktywnym spędzaniu czasu wolnego);

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Zespołu Szkół Ekonomicznych został opracowany w oparciu o przeprowadzone diagnozy wśród uczniów, nauczycieli i rodziców:

- analizę dokumentacji szkolnej (dzienniki,teczki wychowawców, dzienniki organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej, dzienniki zajęć pozalekcyjnych);
- analizę dokumentacji uczniów z poprzedniego cyklu nauczania – szkoła podstawowa (świadectwa, wyniki egzaminów, opinie i orzeczenia z PPP);
- analizę testów kompetencji po szkole podstawowej;
- ankiety skierowane do uczniów, rodziców oraz nauczycieli;
- wyniki ewaluacji programu wychowawczo profilaktycznego;
- obserwację zachowań i postaw uczniów podczas lekcji i zajęć pozalekcyjnych;
- rozmowy z rodzicami, nauczycielami, dyrekcją, pedagogiem szkolnym, psychologiem;
- ankiety, rozmowy, obserwację pracy uczniów podczas pracy zdalnej.

Na podstawie diagnozy zostały określone bieżące zagrożenia w środowisku szkolnym:

- palenie tytoniu;
- używanie alkoholu;
- używanie narkotyków, dopalaczy;
- agresja słowna;
- cyberprzemoc;
- uzależnienia behawioralne od telefonów komórkowych, Internetu;
- zaburzenia depresyjne, samookaleczenia, zaburzenia lękowe;

Do przyczyn zachowań ryzykownych młodzieży należy zaliczyć:

- zaburzone więzi pomiędzy rodzicami i dziećmi;
- konflikty w rodzinie;
- niejasny system wymagań stawiany dziecku;
- brak dyscypliny i kontroli lub nadmiernie surowa dyscyplina i kontrola;
- rodzice jako wzorzec nieprawidłowych zachowań (palenie, picie, agresja);
- negatywny wpływ grupy rówieśniczej;
- zaburzony system postrzegania norm społecznych;
- brak relacji rówieśniczych podczas nauki zdalnej;
- zwiększenie ilości czasu spędzanego przez uczniów przy ekranach (laptopy, komputery, Internet, smartfony, telewizja) - negatywne konsekwencje dla zdrowia uczniów;
- nadużywanie przez uczniów gier komputerowych;
- nadmierne używanie portali społecznościowych;
- narażenie na „hejt” i cyberprzemoc w Internecie, także w czasie lekcji zdalnych i w nocy;
- wzrost przemocy w domu, w rodzinach dysfunkcyjnych, problemowych;
- ryzyko zachowań agresywnych wobec osób chorych – stygmatyzacja, wykluczanie;
- nasilenie problemów psychicznych jako konsekwencje długotrwałego bądź silnego stresu, traumatycznych wydarzeń, depresja, ryzyko zachowań autoagresywnych;
- osłabienie relacji lub zerwanie więzi społecznych (samotność, konflikty);
- w przypadku powrotu uczniów do nauki zdalnej, zwrócenie uwagi na wypadnięcie z systemu edukacji, zdalne wagary.

Istnieją czynniki chroniące przed zachowaniami ryzykownymi. Są to:

- silna więź z rodzicami;
- zainteresowanie nauką szkolną;
- praktyki religijne i wyznawane wartości;
- zakorzenienie w normach i tradycjach;

- przynależność do pozytywnych grup, współpraca i integracja środowiska szkolnego;
- kształtowanie właściwych postaw szlachetności, zaangażowania społecznego i dbałości o zdrowie;
- wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny;
- zwiększenie wsparcia psychologiczno- pedagogicznego w sytuacji kryzysowej;
- wzmocnienie pozytywnego klimatu szkoły oraz poczucia bezpieczeństwa;
- pasje, zainteresowania;
- silnie ukształtowany system wartości ukierunkowany na prawdę, dobro, empatię i piękno.

Celem programu wychowawczo – profilaktycznego jest eliminacja czynników ryzyka jak i wzmacnianie czynników chroniących. Mając to na uwadze w programie wychowawczo – profilaktycznym naszej szkoły uwzględniono rolę rodziców.

Zadania z zakresu profilaktyki ujęte w programie wychowawczo – profilaktycznym będą realizowane na poziomie profilaktyki pierwszorzędowej (realizatorami są nauczyciele, adresatami wszyscy uczniowie). Przewidziane jest stosowanie strategii:

- informacyjnej – dostarczanie adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych i tym samym umożliwianie racjonalnego wyboru;
- edukacyjnej – rozwijanie ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych (umiejętności nawiązywania kontaktu z ludźmi, radzenia sobie ze stresem, opieranie się naciskom otoczenia, rozwiązywanie konfliktów);
- alternatyw – pomocy w zaspokajaniu ważnych potrzeb np. sukcesu, przynależności, satysfakcji życiowej przez stwarzanie możliwości zaangażowania się w działalność pozytywną (artystyczną, społeczną, sportową).

Jednakże u uczniów podwyższonego ryzyka, wymagających specyficznej pomocy przewiduje się zastosowanie profilaktyki drugorzędowej: pomocy psychologicznej w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej lub ośrodkach specjalistycznych.

Postępowanie wobec ucznia w sytuacji zagrożenia przestępczością określają: procedury postępowania nauczycieli i ich metody współpracy szkół z policją w sytuacjach zagrożenia dzieci oraz młodzieży przestępczością i demoralizacją, a w

szczególności narkomanią, alkoholizmem i prostytutką (załącznik do Szkolnego Programu Wychowawczo- Profilaktycznego)

Opracowany program wychowawczo – profilaktyczny szkoły ujmuje ucznia w sposób indywidualny, a jednocześnie integralny, oddziałując poprzez sferę intelektualną, moralną, społeczną, emocjonalną, duchową i zdrowotną. Umożliwia zmienianie się w zaplanowanym wspólnie przez wychowawców i nauczycieli oraz rodziców i samych uczniów kierunku. Pomaga w przekształceniu sposobów postrzegania świata, kształtowaniu uczuć moralnych i estetycznych, postaw społecznych i przekonań oraz zapewnia wszechstronne kształtowanie osobowości i samorealizacji.

2. Wartości uznawane przez społeczność szkolną.

„Nie dajcie się skusić pseudowartościami, półprawdami, urokiem miraży, od których później będziecie odwracać się z rozczarowaniem, poranieni, a może nawet ze złamanym życiem”

Jan Paweł II, z homilii do młodzieży, Poznań 1997r.

Człowiek, by mógł się rozwijać, potrzebuje wartości, pewnych drogowskazów, by dążyć do wytyczonych celów. W naszej społeczności szkolnej uczniowie, rodzice, nauczyciele wskazali wartości, na których powinna opierać się nasza szkolna koncepcja wychowania. Tymi wartościami są:

- wszechstronny rozwój ; intelektualny, emocjonalny, społeczny;
- rodzina;
- prawda;
- dobro;
- szczęście;
- bezpieczeństwo;
- zdrowie;
- empatia;
- uczciwość;
- pracowitość;
- patriotyzm;
- rzetelność;

- mądrość;
- sukces;
- rozwój osobisty;
- niezależność.

3. Sylwetka absolwenta szkoły

Określając profil ucznia naszej szkoły wzorujemy się na wysokich standardach etycznych i dążymy do tego, aby każdy nasz uczeń i absolwent był człowiekiem:

- świadomym swoich możliwości, znającym swoje mocne i słabe strony, potrafiącym w maksymalny sposób wykorzystać swój potencjał;
- wnikliwym obserwatorem i ciekawym świata odkrywcą, którego cechuje niezależność myślenia i asertywność w działaniu;
- rozumiejącym potrzebę uczenia się przez całe życie, ze względu na szybkie tempo zmian otaczającego nas świata;
- odważnie podejmującym wyzwania, a niepowodzenia traktuje jako doświadczenie, które stanowi jego kapitał w rozwoju osobistym ;
- wrażliwym na potrzeby innych ludzi i potrzeby środowiska naturalnego, rozumiejącym znaczenie empatii, szacunku, tolerancji dla drugiego człowieka i innych kultur;
- kierującym się w życiu zasadami, świadomym swoich wyborów i wynikających z nich konsekwencji, wiernym swoim przekonaniom;
- którego cechuje wysoka kultura osobista;
- ceniącym kulturę i historię własnego kraju oraz innych narodów;
- komunikatywnym, który swobodnie porozumiewa się w języku ojczystym oraz języku obcym;
- chętnie nawiązującym kontakty, aktywnie współpracującym z innymi ludźmi;
- posiadającym szerokie horyzonty, zainteresowanym globalnymi problemami współczesnego świata i problemami lokalnymi;
- którego cechuje wewnętrzna spójność przejawiająca się intelektualną i emocjonalną równowagą w dążeniu do własnego szczęścia i pomyślności innych ludzi;

- znającym zasady etyki zawodowej, zainteresowany nauczonym zawodem, posiadającym umiejętności na podjęcie pracy bądź kontynuację nauki, umiejącym wykorzystać zdobytą wiedzę w życiu dorosłym.

4. Cele ogólne Programu Wychowawczo- Profilaktycznego.

W naszej szkole cele programu uwzględniają najważniejsze aspekty wychowania i profilaktyki, są nimi: wspomaganie, korygowanie, kształtowanie, zapobieganie i rozpoznawanie potrzeb naszych wychowanków.

- wspomaganie naturalnego, wszechstronnego rozwoju uczniów - zaspakajanie potrzeb, rozwijanie potencjałów i zasobów, pomoc uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- budowanie wspierającej relacji nauczyciel – uczeń – rodzic;
- kształtowanie sposobu myślenia i postaw uznanych za pożądane - kreowanie i wskazywanie wzorców, przekazywanie wartości istotnych z punktu widzenia naszej kultury, kształtowanie i wzmacnianie postaw prospołecznych;
- profilaktykę zachowań ryzykownych - zagrożenia, wiedza i umiejętności pomagające w radzeniu sobie z tymi zagrożeniami;
- zwiększenie wsparcia psychologiczno- pedagogicznego w sytuacji kryzysowej;
- wzmocnienie pozytywnego klimatu szkoły oraz poczucia bezpieczeństwa;
- współpraca z pracodawcami, w celu doskonalenia systemu kształcenia zawodowego.

Kondycja psychiczna uczniów i trudna sytuacja, w jakiej się znaleźli skłania do postawienia na pierwszym planie w pracy nauczycieli i wychowawców, spraw dotyczących bezpieczeństwa, wsparcia dobrostanu uczniów i podtrzymywania dobrych relacji. Potrzeba a nawet konieczność rozumienia przez nauczycieli rzeczywistości psychologicznej i społecznej uczniów jest niezbędnym warunkiem udzielenia im wsparcia i w efekcie skutecznej pracy wychowawczej i edukacyjnej. Szczególną opieką i wsparciem należy objąć uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji emocjonalnej i rodzinnej. Do grupy tej należą m.in.:

- uczniowie przygnębieni, znajdujący się w złym stanie psychicznym;

- doświadczający jednocześnie dwóch (lub więcej) kryzysów, epidemicznego, rodzinnego, osobistego, szkolnego, w tym uczniowie przybyli z zagranicy, w szczególności uczniowie z Ukrainy;
- uczniowie z problemami motywacyjnymi, sytuacyjnymi;
- uczniowie nie nawiązujący kontaktów z nauczycielami, rówieśnikami;
- uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Pedagog i psycholog szkolny zrealizuje, we współpracy z nauczycielami, następujące zadania:

- Przygotowanie propozycji scenariuszy lekcji wychowawczych;
- Lekcje poświęcone tematyce depresji, radzenia sobie w sytuacjach trudnych;
- Stałe dyżury w określonych porach dnia : dostępny kontakt osobisty, mailowy, telefoniczny;
- Wspieranie wychowawczej roli rodziny poprzez rozmowy, konsultacje, porady, warsztaty;
- Wchodzenie w aktywny kontakt z uczniami, zwłaszcza z tymi wymagającymi szczególnego wsparcia i opieki;
- Udzielanie porad, konsultacji w sytuacjach kryzysowych (interwencja kryzysowa);
- Prowadzenie zajęć i konsultacji dla uczniów;
- Prowadzenie konsultacji, porad dla nauczycieli, rodziców;
- Wsparcie nauczycieli w codziennej pracy z uczniem również w kryzysach osobistych i zawodowych.

5. Cele szczegółowe Programu Wychowawczo- Profilaktycznego.

Cel 1: Rozpoznanie i integracja środowiska szkolnego.

Zadania	Sposoby i formy realizacji	Termin realizacji	Odpowiedzialni
1.Diagnoza sytuacji wychowawczej i edukacyjnej uczniów klas pierwszych;	• analiza dokumentów uczniów klas I (dokumenty rekrutacyjne, opinie i orzeczenia PPP) • przeprowadzenie diagnozy umiejętności edukacyjnych po I etapie kształcenia • zajęcia integracyjne z pedagogiem szkolnym, psychologiem • przeprowadzenie ankiet dla uczniów klas I –diagnoza szkolno- wychowawcza • diagnoza sytuacji szkolno- wychowawczej co miesiąc – wychowawcy klas • ankieta dotycząca stylów uczenia się • lekcje wychowawcze • rozmowy i obserwacja uczniów • praca zespołów wychowawczych • zebrania z rodzicami	Wrzesień / Październik	Wychowawcy Pedagog szkolny Nauczyciele

2. Integracja środowiska szkolnego	• imprezy integracyjne • wycieczki klasowe • uroczystości, imprezy, akcje ogólnoszkolne • rajd Monte Ekonom • mikołajki • andrzejki • akademie szkolne • dni tematyczne • lekcje wychowawcze • wyjazdy zagraniczne	Cały rok szkolny	Nauczyciele, uczniowie
------------------------------------	---	------------------	------------------------

Cel 2: Wspieranie indywidualnego rozwoju ucznia, stosownie do jego potrzeb i możliwości

Zadania	Sposoby i formy realizacji	Termin realizacji	Odpowiedzialni
1. Praca indywidualna z uczniami wymagającymi pomocy	• analiza opinii i orzeczeń PPP, przygotowanie dostosowań i IPET • współpraca w ramach zespołów wychowawczych • zajęcia indywidualne, specjalistyczne z uczniami posiadającymi orzeczenie PPP • pomoc uczniom podczas bieżącej pracy • współpraca z rodzicami i	W ciągu całego roku	Dyrektor Wychowawcy Pedagog szkolny Nauczyciele

	środowiskiem, w którym uczeń funkcjonuje • rozmowy z uczniami i rodzicami • pomoc koleżeńska • współpraca z PPP i innymi instytucjami pomocowymi oraz specjalistami • indywidualizacja pracy na lekcji		
2.Praca z uczniem zdolnym	zajęcia dodatkowe i pozalekcyjne międzyszkolne zawody i turnieje sportowe konkursy, olimpiady nagradzanie za dobre wyniki w nauce (np. wyróżnienie na akademii, nagroda rzeczowa, stypendium) współpraca z rodzicami prezentowanie prac i osiągnięć uczniów (strona internetowa, facebook, gazetki szkolne) indywidualizacja pracy na lekcji	Według odrębnego harmonogramu, cały rok szkolny	Dyrektor Wychowawcy Pedagog szkolny Nauczyciele
3. Przygotowanie uczniów do dalszego kształcenia-	realizacja Szkolnego Programu Doradztwa Zawodowego organizacja zajęć z zakresu doradztwa zawodowego w	Cały rok	Dyrektor, Wychowawcy, Nauczyciele, Pedagog, Specjaliści zewnętrzni

rozwój kompetencji kluczowych	ramach godzin wychowawczych oraz udział w warsztatach organizowanych przez instytucje współpracujące ze szkołą. propagowanie wśród uczniów wiedzy na temat możliwych ścieżek kariery udział w dniach otwartych szkół wyższych organizacja wycieczek do zakładów pracy i firm związanych ze szkołą – stała współpraca z pracodawcami stworzenie uczniom możliwości zdobycia dodatkowych kwalifikacji i uprawnień w ramach kursów współpraca z Młodzieżowymi Biurami Pracy i Urzędem Pracy praktyki zawodowe projekty -staże i praktyki różnych krajach Europy w pracy bieżącej z uczniem rozwijanie i wykorzystywanie myślenia matematycznego w celu rozwiązywania problemów wynikających z codziennych sytuacji, a także – w różnym stopniu – zdolność i chęć stosowania		
--	---	--	--

	matematycznych sposobów myślenia (myślenie logiczne i przestrzenne) kształtowanie właściwych postaw społecznych, opartych na prawdzie, dobru i pięknem kształtowanie właściwych nawyków ekologicznych w pracy zawodowej		
--	--	--	--

Cel 3: Kształtowanie pozytywnych postaw społecznych i promowanie bezpiecznych zachowań.

Zadania	Sposoby i formy realizacji	Termin realizacji	Odpowiedzialni
1. Rozwijanie umiejętności społecznych uczniów i kształtowanie właściwych nawyków w różnych sytuacjach – profilaktyka uzależnień	promowanie osiągnięć uczniów i szkolnych talentów działalność szkolnego koła wolontariatu prowadzenie zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania uczniów zajęcia z pedagogiem, psychologiem szkolnym kształtujące postawy szacunku, tolerancji, empatii działania propagujące zdrowy styl życia: życia bez używek „Ogólnopolski Głos Profilaktyki” „Jabłko zamiast papierosa” zajęcia profilaktyczne prowadzone przez zaproszonych specjalistów	W ciągu całego roku szkolnego	Pedagog szkolny, Wychowawcy, Nauczyciele

	realizowanie programów profilaktycznych (ARS- jak dbać o miłość, Znamię- znam je, Podstępne WZW) udział w akcjach charytatywnych – WOŚP, Koncert Charytatywny działalność Samorządu uczniowskiego akcje krwiodawstwa stres pod kontrolą- zajęcia dla maturzystów kształtowanie postawy prozdrowotnej i proekologicznej nauczyciel- jako wzorzec postaw moralnych		
2. Ochrona uczniów przed cyberprzemocą i treściami niebezpiecznymi.	warsztaty ze specjalistami lekcje wychowawcze i przedmiotowe na temat zagrożeń w sieci akcje promujące czytelnictwo jako alternatywa dla Internetu Dzień Bezpiecznego Internetu rozmowy indywidualne z uczniami lekcje prowadzone przez nauczycieli przedmiotów informatycznych rozwijanie umiejętności związanych z kształtowaniem krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych	Cały rok	Wychowawcy, Nauczyciele biblioteki, przedmiotów zawodowych, Pedagog szkolny, psycholog

3. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa uczniów	bezpieczeństwo uczniów w szkole – dyżury, monitoring, identyfikatory, portiernia egzekwowanie przestrzegania zasad obowiązujących w szkole, wzmacnianie pozytywnych postaw zapoznanie z obowiązującymi w szkole zasadami zachowania, regulaminami i konsekwencjami ich łamania promowanie zasad bezpieczeństwa poprzez realizację Programu Wychowawczo-Profilaktycznego lekcje wychowawcze dotyczące zasad bezpieczeństwa oraz rozmowy indywidualne z uczniami	Wrzesień/ cały rok	Dyrekcja, Wszyscy Nauczyciele
4. Rozwijanie umiejętności skutecznego komunikowania się	warsztaty na temat komunikacji werbalnej i niewerbalnej, trening umiejętności interpersonalnych – zajęcia z pedagogiem organizacja debat szkolnych i udział uczniów w debatach międzyszkolnych tworzenie szkolnej strony internetowej, facebooka praktyki zagraniczne – komunikowanie się w językach obcych	Cały rok	Wszyscy Nauczyciele

	akcje promujące czytelnictwo – realizacja projektów czytelniczych zwracanie uwagi na poprawność wypowiedzi i kulturę słowa na wszystkich przedmiotach oraz na przerwach		
5. Kształtowanie postawy poszanowania godności drugiego człowieka i tolerancji.	lekcje wychowawcze, zajęcia z pedagogiem, psychologiem na temat tolerancji i godności udział uczniów w uroczystościach związanych z obchodami rocznic historyczno - narodowych oraz świąt religijnych akcja „Poczytaj mi przyjacielu” akcje charytatywne, pomocowe (WOŚP, Koncert Charytatywny) działalność Szkolnego Koła Wolontariatu rozmowy indywidualne z uczniami	Cały rok	Wszyscy nauczyciele

Cel 4. Kształtowanie postaw obywatela, Polaka, Europejczyka umięjącego aktywnie i swobodnie poruszać się we współczesnym świecie.

Zadania	Sposoby i formy realizacji	Termin realizacji	Odpowiedzialni
1. Wychowanie do patriotyzmu i postaw obywatelskich;	poznanie ważnych wydarzeń związanych z historią i tradycjami kraju i regionu	Cały rok	Nauczyciele historii, WOS-u, WOK-u, języka polskiego i języków obcych,

	poprzez edukację historyczną i polonistyczną poznanie miejsc pamięci narodowej w regionie i kraju lekcje wychowawcze poświęcone patriotyzmowi lekcje WOS, HIT i historii – zapoznanie z organizacjami i instytucjami krajów Polski i Europy organizowanie uroczystości szkolnych udział w akcjach o charakterze patriotycznym, obywatelskim, charytatywnym przygotowanie uczniów do konkursów, turniejów warsztaty i lekcje kształtujące postawę tolerancji i szacunku, m.in. na lekcjach języków obcych		wychowawcy, wszyscy nauczyciele
--	---	--	---------------------------------

Działania profilaktyczne i wychowawcze podejmowane w roku szkolnym 2022/2023

Dbamy o relacje i więzi z uczniami. Rozmawiamy o sytuacjach trudnych i kryzysowych. Róbmy to w sposób dostosowany do możliwości i potrzeb odbiorców.

- Nauczyciele prowadzą zajęcia pozalekcyjne (koła zainteresowań).
- Pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana jest w trakcie bieżącej pracy z uczniem.
- Praca każdego nauczyciela, także nauczyciela przedmiotu nie będącego wychowawcą, ma w sobie istotny współczynnik wychowawczy, zawsze wiąże się z pracą psychologiczną (w szerokim rozumieniu tego terminu), a w warunkach trudnych aspekt wsparcia jest szczególnie istotny.

- Poświęcenie czasu na rozmowę z uczniami i ukazywanie uczniom, że nauczycielowi na nich zależy (pytania uczniów co się u nich dzieje).
- Promowanie odpowiedzialności i obywatelskiej (prospołecznej) postawy.
- Pomoc uczniom w budowaniu poczucia wspólnoty i przynależności do społeczności klasy szkolnej, poprzez kultywowanie zwyczajów klasowych i promowanie działań wzmacniających więź i dobrą atmosferę w klasie, integracja i pomoc uczniom przybyłym z zagranicy, w szczególności z Ukrainy.
- Zaproponowanie uczniom ćwiczeń i zajęć pozwalających im na odreagowanie napięć i stresów (ćwiczenia oddechowe, relaksujące , integrujące klasę, sportowe).
- Działania edukacyjne czyli co uczeń powinien umieć, żeby lepiej radzić sobie z sytuacją kryzysową? - Lekcje poświęcone rozumieniu własnych emocji i emocji innych, radzeniu sobie z trudnymi emocjami (lękiem, obawami, złością, smutkiem, stratą, żalem, frustracją).
- Uczenie radzenia sobie ze stresem, nawiązywanie kontaktów – lekcje z pedagogiem , psychologiem, wychowawcą
- Zachęcenie uczniów lepiej radzących sobie z nauką do pomagania w nauce rówieśnikom – działalność klubu „Mój starszy kolega”, oraz pomoc w codziennych trudnościach w nauce.

6. Oczekiwane efekty:

- integracja środowiska szkolnego, zwłaszcza z uczniami przybyłymi z zagranicy, w szczególności z Ukrainy;
- wzrost bezpieczeństwa w szkole;
- większa współpraca z rodzicami;
- wzrost wiedzy na temat uzależnień;
- zminimalizowanie zjawiska przemocy/ agresji słownej;
- umiejętność radzenia sobie w sytuacjach trudnych, asertywność;
- umiejętność radzenia sobie ze stresem;
- wzrost umiejętności radzenia sobie z sytuacją trudną;
- zwiększenie poczucia patriotyzmu i przynależności do ojczyzny;
- wzrost poczucia tożsamości lokalnej, narodowej, europejskiej;
- wzrost czytelnictwa wśród uczniów;
- wzrost empatii i wrażliwości na drugiego człowieka;

- wzrost szacunku i tolerancji wobec drugiej osoby;
- postawa proekologiczna;
- udział uczniów w konkursach, olimpiadach i turniejach;
- współpraca ze środowiskiem lokalnym, lokalnymi pracodawcami;
- działalność Szkolnego Koła Wolontariatu;
- wzrost umiejętności społecznych i zawodowych.

7. Ewaluacja Programu Wychowawczo- Profilaktycznego.

Ocena skuteczności programu będzie dokonywana na podstawie wyników ewaluacji przeprowadzonej według następujących wytycznych:

- Problem badawczy: ocena skuteczności działań wychowawczych i profilaktycznych w Zespole Szkół Ekonomicznych w Wodzisławiu Śl;
- Przedmiot ewaluacji: Program Wychowawczo- Profilaktyczny;
- Cele ewaluacji: ocena realizacji i efektywności działań zapisanych w programie;
- Grupa badawcza: społeczność Zespołu Szkół Ekonomicznych uczniowie, rodzice, nauczyciele;
- Termin badań: maj/czerwiec w kolejnych latach;
- Narzędzia badawcze: ankieta ewaluacyjna skierowana do uczniów, rodziców, nauczycieli, rozmowa przeprowadzona z uczniami, nauczycielami i rodzicami, analiza dokumentacji szkolnej, obserwacja środowiska szkolnego.